

Kela tiedottaa 15.2.2005

Opintotuen takaisinmaksuehdotuksia yli 31 000

Kansaneläkelaitos on tarkistanut vuonna 2003 opintotukea saaneiden tulot verottajalta saatujen tietojen pohjalta. Opintotukilain perusteella tehdyssä vertailuajossa 31 390 tuensaajan vuositulot ylittivät vuositulorajan. Heille on lähetetty päätösehdotus opintotuen takaisinmaksusta.

Vuosi sitten päätösehdotuksia lähetettiin 30 510 henkilölle. Kasvu kertoo lisääntyneestä opiskeluaikaisesta työssäkäynnistä mutta myös siitä, että yhä useammat opiskelijat käyttävät opintotukea lainanomaisesti, kun varsinaista opintolainaa ei haluta ottaa. Kela ei voi vaikuttaa tulovalvontatapausten määrään.

Tulovalvontajärjestelmää pidetään yleisesti toimivana, sillä se mahdollistaa opiskelun ja työssäkäynnin joustavan yhteensovittamisen ja on toimeenpanoltaan suhteellisen yksinkertainen. Merkittävin etu on siinä, että järjestelmä on kaikille tuensaajille tasapuolinen, eikä sitä voi käyttää väärin.

Uudelleenkäsittelypyyntö on tehtävä kuukauden kuluessa

Vuonna 2003 opintotuen saajia oli 329 000. Heistä 31 390:lla tulot olivat suuremmat kuin vapaa tulo eli vuosituloraja. Keskimääräinen takaisin maksettava määrä on 1 061 euroa. Päätösehdotusten mukainen takaisinmaksu on yhteensä 33,3 miljoonaa euroa, kun se vuotta aiemmin oli 31,9 miljoonaa euroa.

Kela korostaa, että nyt lähetetyt kirjeet ovat päätösehdotuksia. Päätöksestä tulee lainvoimainen, jos sen saaja ei 30 päivän kuluessa pyydä asian uudelleenkäsittelyä.

Uudelleenkäsittelypyyntö on tarpeellinen erityisesti silloin, kun opiskelija on aloittanut opintonsa, valmistunut tai käyttänyt enimmäistukiaikansa loppuun vuoden 2003 aikana. Jos vuositulorajan ylitys johtuu muista kuin opiskeluaikana saaduista tuloista, takaisin maksettava määrä voi pienentyä tai takaisinmaksua ei tule lainkaan. Aikaisemmissa tulovalvonnoissa opintonsa aloittaneita tai valmistuneita on ollut 20-25 prosenttia takaisinmaksuehdotuksen saaneista.

Opintotukilain mukaisesti takaisinmaksuehdotus lähetetään myös näille tuensaajille, koska Kelalla ei ole tietoa, mikä osa tuloista on saatu muuna kuin opiskeluaikana. Tulovalvonta perustuu verohallinnolta saatuihin vuoden 2003 verotuksen tulotietoihin, joissa ei ole eritelty tuloja kuukausittain. Uudelleenkäsittelyssä opintotuen takaisinperintä ratkaistaan tuensaajan antamien opiskelu- ja tulosoelvitysten perusteella.

Tulovalvonta toimii tehokkaasti

Opintotukilain 17 §:n mukaisesti opiskelijan tulee itse huolehtia siitä, että vuositulo ei ylitä tukikuukausien lukumäärän perusteella määräytyvää vuositulorajaa. Tuloja ei selvitetä tukea myönnettäessä tai maksettaessa, vaan menettely perustuu tuensaajan omaan aktiivisuuteen sekä jälkikäteen tehtävään, kaikkia tuensaajia koskevaan tulovalvontaan.

Opiskelijalla on mahdollisuus perua tai palauttaa vapaaehtoisesti tukea heti, kun hän huomaa tulojensa ylittävän vuositulorajan. Vuonna 2003 opintotukea saaneista 23 440 palautti

vapaaehtoisesti liikaa maksettuja opintorahoja ja asumislisiä. Toisaalta opiskelija on voinut nostaa tukea, vaikka hän tietää tulojensa ylittävän tulorajat. Tämän "opintotuen lainaamisen" rajoittamiseksi takaisin perittävän tuen määrään lisätään 15 prosentin korotus.

Nyt tehty tulovalvonta koski vuotta 2003. Jos opiskelija on nostonut liikaa opintotukea vuoden 2004 aikana, hän voi vielä välttää takaisinperinnän palauttamalla opintotukea. Vapaaehtoisesta palautuksesta ilmoitetaan opintotuen muutosilmoitushakemuksella ja palautus on maksettava viimeistään 31.3.2005.

Lisätietoja

pääsuunnittelija Ilpo Lahtinen, puh. 020 434 3254, ilpo.lahtinen@kela.fi
suunnittelija Pirkko Antikainen, puh. 020 434 3364, pirkko.antikainen@kela.fi

Lisätietoja haluaville saatavana myös liitetiedote "**Tulovalvonnan periaatteet ja tilastotietoja**", jonka voi tulostaa Kelan internet-sivuilla osoitteesta
<http://www.kela.fi/in/internet/suomi.nsf/alias/vumatied>